

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji
podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Sposoby analizy i interpretacji tekstów
w założeniach
celów kształcenia podstawy programowej.

mgr Paweł Mroczkiewicz
<http://www.mroczkiewicz.edu.pl/>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji
podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Plan wystąpienia (ok. 20 min)

1. Cele kształcenia w podstawie programowej.
2. Rozumienie celów informator maturalny i biuletyn maturalny.
3. Jak zrealizować filozoficzną analizę i interpretację tekstów pozafilozoficznych?
  - 4a Filozofia - „Na kozetce z Sokratesem” (1 października 2009)
  - 4b. Etyka – projekt edukacyjny „Czym obywatelstwo różni się od narodowości? Kim jest uchodźca?”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji
podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ad1. Cele kształcenia w podstawie programowej

Na początku proponuję przedstawić, proponowane definicję celów kształcenia i na ich podstawie starać się sprawdzić jak jest rozumiana realizacja tychże celów przez podstawę programową.

„Cele kształcenia to planowe, zamierzone i długotrwałe założenia dydaktyczne co do tego jak kształcić, jakie wartości wpajać i jakimi metodami” (K.Denek)¹

Różnice dotyczącą rozumienia celów nauczania, uwypuklają szkoły dydaktyczne, które są przedstawiane w opozycji :

1) Materializm dydaktyczny(szkoły pruskiej)

„ogólny cel nauczania: przekazywania określonej porcji wiedzy”

2) Progresywizm (Deweya)

„ ogólny cel nauczania: dawanie okazji do rozwoju” (A.Grobler)²

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ad1. Cele kształcenia w podstawie programowej

Propozycja rozumienia celów

„ ... to z kolei umożliwia zmianę perspektyw widzenia świata i przejścia od operacyjnego do refleksyjnego sposobu bycia, ważnego w tradycji europejskiej. Sprzyja także kształtowaniu postawy tolerancji i otwartości.

[...] W pierwszym przypadku (operacyjny sposób bycia-przypis P.M) pytamy na przykład „jak zrobić krzesło?” podczas gdy w drugim „ jak istnieje krzesło ”
(A. Pobojevska)³

Trzy ogólne cele w podstawie programowej:

- I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji
- II. Tworzenie wypowiedzi
- III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Filozoficzna analiza i interpretacja tekstów pozafilozoficznych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ad1. Cele kształcenia w podstawie programowej

Podstawa programowa zakres?

		III Gimnazjum			Gdzie skróty oznaczają: SP- Szkoła podstawowa L- Liceum T- Technikum ZSZ- zasadnicza szkoła zawodowa
2011/2012	III SP	Egzamin gimnazjalny dostosowany do nowej podstawy programowej			
2012/2013	IV SP	I L	I T	I ZSZ	
2013/2014	V SP	II L	II T	II ZSZ	
2014/2015	VI SP	III L	III T	III ZSZ	
	Sprawdzian dostosowany do nowej podstawy programowej	Egzamin maturalny dostosowany do nowej podstawy programowej			

← Biuletyn maturalny
← Informator maturalny
← Podstawa programowa

Źródło: "Co warto wiedzieć o Reformie Programowej MEN" <http://reformaprogramowa.men.gov.pl> z dn.20.09.2011

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ad2. Rozumienie celów informator maturalny i biuletyn maturalny

Informator maturalny Filozofia
CKE wraz z OKE, Warszawa 2007

Biuletyn maturalny Filozofia
Bartosz Przybył Ołowski, Jan
Swianiewicz, CKE Warszawa 2009

Informator
o egzaminie
maturalnym

od 2009 roku

filozofia

Warszawa 2007

Wprowadza obowiązujące rozróżnienie egzaminu maturalnego na:

- poziom podstawowy
- poziom rozszerzony

Proponuje także swoje rozumienie celów kształcenia w tym krytycznej analizy tekstów. Wyróżnia dwa poziomy, które mają podlegać ocenie i sprawdzaniu

Na poziomie podstawowym są to

- **poziom znaczeń** (rozumienia terminów, pojęć, zdań, znajdowania słów-kluczy, rozumienie myśli tekstu, samodzielnego formułowania problemów, wyrażanie własnej opinii)
- **poziom struktury** (odróżniania pytań (problemów), definicji, tez i hipotez, argumentów i kontrargumentów, odkrywania zależności logicznych między zdaniami, akapitami i innymi częściami tekstów, znajdowania odwołań i aluzji do innych tekstów)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ad2. Rozumienie celów informator maturalny i biuletyn maturalny

Na poziomie rozszerzonym dodatkowo pojawiają się zagadnienia z ontologii, epistemologii, antropologii, etyki i **dodatkowo z estetyki**

Zestawienie celów z informatora i podstawy programowej

Standardy wymagań (informator)	Podstawa programowa
I. Wiadomości i rozumienie	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych informacji
II. Korzystanie z informacji	II. Tworzenie wypowiedzi
III. Tworzenie informacji	III. <u>Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych i pozafilozoficznych</u>

Ad3. Filozofia - „Na kozetce z Sokratesem”.

Na kozetce z Sokratesem

Kilkudziesięciu filozofów doradza Niemcom, jak żyć

Fot. Łukasz Cynałowski / AG

- Dzień dobry, mam problem - nie wiem, czy rzucić chłopaka. Jest we mnie sprzeczność - ja go kocham i zarazem nienawidzę. Pan rozwiązuje sprzeczności?

- Często to pozorne sprzeczności. Jakie cechy w nim pani kocha?

- Zapewnia mi bezpieczeństwo, jest wierny i czuły.

- A za co go pani nienawidzi?

- Za niechlujność! Nie zmywa po sobie naczyń, w pokoju walają się jego brudne skarpetki.

- I dlatego chce go pani rzucić?

- Lubię porządek

- Zastanawiała się pani, jakie warunki należy spełnić, by zaistniała

miłość?

- Partnerzy muszą się sobie podobać.

Zródło: Duży format 1 październik 2009

które swoją działalność opiera na zasadach buddyjskiego wolontariatu wspierającego osoby osadzone w zakładach karnych.

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji
podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ad3. Filozofia - „Na kozetce z Sokratesem”.

Dzień dobry mam problem- nie wiem czy rzucić chłopaka. Jest we mnie sprzeczność- ja go kocham i nienawidzę .

Pan rozwiązuje sprzeczność ?

- Często to pozorne sprzeczności.

-Jakie cechy w nim pani kocha?

Zapewnia mi bezpieczeństwo, jest wierny i czuły.

- A za co go pani nienawidzi?

Za niechlujność ! Nie zmywa po sobie naczyń, w pokoju walają się jego brudne skarpetki.

- I dlatego chce go pani rzucić?

Lubię porządek...

-Zastanawiała się pani, jakie warunki należy spełnić, by zaistniała miłość?

Partnerzy muszą się sobie podobać.

- A czy powinni myśleć więcej o sobie czy o drugim?

O drugim.

Czy pani myśli więcej o potrzebach swoich, czy swojego chłopaka?

Nie jestem pewna ale chyba o swoich.

Czy myśli pani, że miłość to wyrzeczenie się części siebie dla drugiej osoby?

Chyba tak

Czy w imię miłości byłaby pani w stanie zaakceptować to, że pani chłopak od czasu do czasu nie pozmywa naczyń.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ad3. Filozofia - „Na kozetce z Sokratesem”.

Filozofia- jako terapia, odwołanie do Ludwiga Wittgensteina

Teza wyjściowa tekstu „Z Sokratesem na kozetce” brzmi:

„Wiele ludzkich problemów wynika z nieściśłości języka i myśli”

Model pracy z tekstem filozoficznym propozycja (Adama Groblera) *

Rozumienie i interpretacja tekstów filozoficznych	<u>Zastosowanie modelu propozycja autora</u> Rozumienie i interpretacja tekstów pozafilozoficznych. Dotyczy tekstu „ <u>Z Sokratesem na kozetce</u> ”
Problemy	Sformowanie wyjściowego pytania „Czy filozofia może być terapią?”
Tezy	T 1- Filozofia jest terapią T 2- Filozofia nie jest terapią
Argumenty	Logiczny: wynikający z metody(dialog) Emocjonalny: odwołujący się do wiary osób korzystających z usług „doradców filozoficznych” Rzeczowy: analiza przypadków(case study), przywołanych w tekście

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Ad3. Jak zrealizować filozoficzną analizę i interpretację tekstów pozafilozoficznych?

W odniesieniu do podstawy programowej z przedmiotów **Etyka** i **Wiedza o społeczeństwie**, da się wskazać wspólne obszary zagadnień, które można wykorzystać przy tworzeniu **projektów edukacyjnych**.

Etyka	Wiedza o społeczeństwie
Treści kształcenia:	Treści kształcenia:
1) Główne problemy współczesnej etyki pkt. 4	1) Problemy współczesnego świata. Uczeń porównuje sytuacje w państwach globalnego Południa i globalnej Północy. pkt.23 § 1
2) Normy i wartości leżące u podstaw aktywności społecznej na poziomie grupy, szkoły, społeczności lokalnej pkt. 9	2) Być obywatelem. Uczeń wyjaśnia, jak człowiek staje się obywatelem w sensie formalnym pkt.4 § 4
3) Praca i jej wartość dla człowieka, znaczenie etyki zawodowej pkt.11	3) Etyka w życiu gospodarczym. Na czym polega społeczna odpowiedzialność biznesu pkt. 31 § 1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Profil badawczy z problemem w formie otwartego pytania, uczą szukania informacji i analizowania ich, krytycznego myślenia, stawiania hipotez

Temat:	„Czym obywatelstwo różni się od narodowości? Kim jest uchodźca?”
Cel:	Zebranie informacji dotyczących obywatelstwa i narodowości. Problem uchodźca we współczesnym świecie. Poznanie kompetencji Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
Działanie:	Wyjaśnienie co oznacza bycie obywatelem, patriotą (WOS) Poznanie cnót obywatelskich, czyli dyspozycji pożądaných w demokratycznym społeczeństwie (Etyka) Określenie terminu uchodźca.
Partnerzy społeczni:	PAH projekt „Uchodźcy do szkół” http://www.uchodzcycydoszkoly.pl/ CEO Wzór obywatela w ustroju demokratycznym http://www.ceo.org.pl/pl/edukacja-prawna-i-obywatelska/news/maria-ossowska-wzor-obywatela-w-ustroju-demokratycznym-2004-08-17 Konwencja Genewska http://www.uchodzcycydoszkoly.pl/files/konwencja_genewska.pdf
Prezentacja wyników:	Publikacja elektroniczna na stronie szkoły wyników badań w Światowy Dzień Uchodźcy (ang. World Refugee Day) – co roczne święto obchodzone na świecie 20 czerwca

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Przypisy użyte w prezentacji

- 1) Kazimierz Denek „Wartości i cele edukacji szkolnej” wyd. Edytor 1994
- 2) Adam Grobler „Wykłady z dydaktyki filozofii” - **Wykład I** opublikowany na stronie domowej <http://adam-grobler.w.interia.pl/Dydaktyka%20filozofii.html> , stan z dnia 20.09.2011
- 3) Aldona Pobjewska „Po co, kogo i jak uczyć dzisiaj filozofii?”[w] kwartalnik ZESZYTY SZKOLNE nr 3(25) wyd. Stentor lato 2007
- 4) Adam Grobler „Wykłady z dydaktyki filozofii” - **Wykład II** opublikowany na stronie domowej <http://adam-grobler.w.interia.pl/Dydaktyka%20filozofii.html> , stan z dnia 20.09.2011

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak uczyć by nauczyć?

W poszukiwaniu najlepszych metod realizacji
podstawy programowej z filozofii.

23.09.2011 - 24.09.2011 Warszawa

Koniec

Dziękuję za uwagę